https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

United States Holocaust Memorial Museum

Oral History Interview

Ukrainian Witnesses Documentation Project

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Numele și prenumele intervievatului: Anatolie Zbihli

Data nașterii: 1935

Locul nașterii: Ciudei, Ucraina

Rola interviului: RG-50.575.0115.01.01

Data interviului: 24 iunie 2011

Anatolie Zbihli este născut în anul **1935**, în satul **Ciudei** și a fost intervievat cu privire la acţiunile împotriva evreilor care au avut loc în localitatea sa.
El relatează despre strângerea evreilor din sat şi uciderea lor în curtea unei clădiri cu trei etaje. El spune că locuia aproape şi a văzut cum au fost strânşi evreii, duşi acolo şi împuşcaţi. Spune că nu a asistat la tot evenimentul, dar că s-au auzit împuşcături în jur de o oră. Din cifrele oficiale, spune că acolo au fost ucişi **600 de oameni**. El vorbeşte şi despre **jafurile** comise în casele evreieşti, de unde s-au furat în mod special bijuterii. Cei care au participat la ucidere sunt săteni şi militari, potrivit lui Anatolie Zbihli.

00:00:00 - 29:47:13

Question: Bună ziua.
Answer: Bună ziua.
Q: Spuneţi-ne, vă rog, numele de familie şi prenumele.
A: Zbihli Anatolie Leonovici.
Q: Din ce an sunteţi născut ?
A: Sunt născut din **1935**.
Q: Unde v-aţi născut ?
A: M-am născut în **Ciudei**.
Q: Câteva săptămâni în urmă noi am fost la dumneavoastră şi ne-aţi povestit despre ce vă amintiţi că s-a întâmplat cu evreii din Ciudei în timpul războiului. Noi am venit acum ca să ne povestiţi încă odată în faţa camerei. Pentru început, spuneţi-ne dacă vă amintiţi careva familii de evrei care locuiau acolo în Ciudei.
A: Nu ţin minte, eram copil mic, eram ….
Q: Deci pe nume nu îi ţineţi minte, dar vă amintiţi dacă erau mulţi sau puţini evrei ?
A: Mulţi erau. Aşa, sub 600 erau acolo aduşi, din toate părţile aduşi, din toate satele aduşi acolo.
Q: Dar vă amintiţi aşa evreii de la voi din sat ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Da, da.

Q: Vă amintiţi copilăreaţi, prieteneaţi cu dânşii sau nu, vă jucaţi cu copiii de evrei împreună sau numai români mai mult ?

A: Noi tot nu ne jucam cu dânşii, că ei pe jidoveşte vorbeau şi noi pe româneşte.

Q: Şi nu puteaţi să vă înţelegeţi în vorbă ?

A: Nu.

Q: Dar cu ce se ocupau evreii de la voi sat ?

A: Acolo cu magazinele, cu asta, târguiala, târguiala, târguiau în sat acolo.

Q: Şi ce aţi văzut atunci, ce s-a întâmplat ?

A: Apoi am văzut când au strâns pe toţi jidanii acolo, în asta, apoi am văzut că au început ca să-i împuşte acolo şi îi împuşca, şi era şi civili, şi civili cu arme, şi asta, militari. Militari tot erau.

Q: Pentru început, spuneţi-ne unde este locul acesta, explicaţi. Unde e locul în Ciudei ?

A: Asta, acolo unde aţi fost la acesta cu trei etaje.

Q: Deci o clădire cu trei etaje ?

A: Înapoi la SCE a fost făcut, au săpat, că ei singuri au săpat groapa acolo.

Q: Cine au săpat ei singuri ?

A: Jidanii, evreii.

Q: Deci ei singuri. Dar dumneavoastră chiar aţi văzut cum au săpat ei groapă sau ştiţi din auzite ?

A: Da, am văzut, doar eu acolo aproape trăiam noi.

Q: Cât de aproape voi trăiaţi ?

A: No, eu ştiu, cam vreo 200 de metri, vreo 300 de metri.

Q: Şi deci trăiaţi acolo aproape şi aţi văzut singur cum evreii au fost şi puşi ….

A: Da, aduşi, puşi să sape groapa.

Q: Dar i-au adus în ziua aceea sau i-au adus mai înainte pe dânşii ?

A: Nu, mai înainte au adus şi ei acolo erau.

Q: Dar cu câte zile sau săptămâni mai înainte ?

A: Vreo 2, 3 zile înainte au adus pe dânşii, şi pe urmă au început a împuşca. Şi când au început a împuşca, noi băieţii eram acolo şi ne uitam cum împuşcă ei pe dânşii.

Q: Daţi poate cumva să luăm de la început poate cumva. Mai întâi de toate aţi văzut cum îi strângeau pe evreii de la voi din sat ?

A: A văzut, da.

Q: Cum îi strângeau ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Da, da.

Q: Chiar de la început aţi văzut cum îi strângeau ?

A: Da, da.

Q: Povestiţi ce aţi văzut, iaca, cum îi strângeau pe dânşii.

A: Îi strângeau şi chiar tare plângeau şi tare erau asta, dar oamenii care din sat luau şi strângeau aşa.

Q: Dar de unde, îi lua şi îi scotea din casele lor ?

A: Îi scotea din case lor. Acolo erau case şi chiar tot drumul acela din centru, aţi fost în centru, da ?

Q: Da.

A: Apoi pe acelea din centru toţi erau numai cu jidani acolo, numai evrei.

Q: Şi deci când îi scoteau din case, de exemplu, îi scoteau familie şi îi duceau undeva sau îi scoteau în drum şi îi adunau în grup ? Cum se întâmpla asta ?

A: Apoi aduceau care mai mulţi erau acolo în sat, apoi îi strângeau şi îi puneau în drum şi pe urmă peste asta îi ducea acolo la împuşcat.

Q: Pe dânşii îi scoteau din casă şi îi duceau deodată la groapă acolo ?

A: Da, da.

Q: Nu îi ţineau pe undeva nicăieri ?

A: Nu, nu.

Q: Îi duceau imediat.

A: Şi până la 600 de oameni au împuşcat acolo.

Q: Dar cam câte familii aţi văzut dumneavoastră personal că i-au scos din casele astea de pe străzile acelea principale ?

A: Apoi am văzut aşa vreo 6, 7 familii care au scos.

Q: Deci aţi văzut 6, 7 familii cum i-au scos din ?

A: Da. Cu copii cu toţi îi scotea şi îi duceau acolo.

Q: Şi nimeni nu încerca să fugă ?

A: Păi unde, că erau înarmaţi ăştia care îi duceau pe dânşii.

Q: Dar aţi spus că erau din sat, din Ciudei ?

A: Da, da, da.

Q: Şi ei aveau arme ?

A: Aveau arme, le-au dat arme, da. Le-au dat arme şi ….

Q: Deci erau strânşi de săteni. Dar vă amintiţi la cineva familii de la ăştia din sat ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Eu nu,eram băiat mic şi nu ţin minte eu familia. A trecut atâta timp. Ştiu că mama mea tot ştia, dar ea a murit acum, ea ştia, săraca, toţi cu familii şi.

Q: Dar câţi erau săteni din ăştia care participau, care îi scoteau din case, iaca, şi îi duceau ?

A: Erau câte 2, câte 4, 4, 5 erau.

Q: Adică în diferite locuri diferiţi ?

A: Da.

Q: Undeva 2, undeva 4, undeva 5 ?

A: Da, da, da.

Q: De tot adică aveţi în vedere că mai mult de 10 oameni puteau să fie din ăştia din sat ?

A: Erau mai mulţi de 10, da.

Q: Şi pe dânşii, când i-au scos pe astea 6, 7 familii, apoi voi aţi mers din urma lor chiar până acolo ?

A: Nu. Nu mergeam că mă temeam, mă temeam, că ei spunea că dacă un caz că începe, ne scoate şi pe noi acolo cu jidanii, cu evreii.

Q: Cui îi spunea ?

A: Spunea mamei, tatei.

Q: Dar de unde ştiţi de asta, v-au spus părinţii ?

A: Apoi eu ştiu, păi eu eram atunci şi mama tare a ieşit afară, a început a se ruga să dea drumul, că era o jidaucă tare bună şi asta medic era, şi asta lecuia pe toţi oamenii, şi spunea să dea drumul, să nu ducă la împuşcare. Dar ei au spus că dacă eşti ceva contra, atunci ai să mergi cu jidanii, ai să mergi şi o să te împuşte şi pe tine.

Q: Şi asta singur aţi auzit ?

A: Da, am auzit singur.

Q: Dar nu ţineţi minte cum o chema pe evreica aceea care era medic ?

A: Nu mai ţin minte nimic. Nu in minte, că nu am avut asta posibilitatea ca să ţin minte.

Q: Şi i-au dus mai departe pe dânşii ?

A: Da, da.

Q: După ce pe dânşii i-au dus, aţi auzit împuşcături, iacă când i-aţi văzut afară sau după ce mama a rugat pe asta, pe doctoreasa asta să dea voie, auzeaţi împuşcături ?

A: Nu.

Q: Încă nu aţi auzit ?

A: Încă nu am auzit. Pe urmă, când am mers aproape acolo unde i-au împuşcat pe dânşii, apoi am auzit că împuşca.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Dar cam peste cât timp, iaca, după asta, după ce i-au strâns pe dânşii, cam peste cât timp aţi mers la groapă ?

A: Asta eu nu ţin minte, mie mi se pare că peste o zi am mers la.

Q: Cam peste o zi ?

A: Da. Eu acum şi româneşte rău vorbesc, tot timpul pe ruseşte, am fost în Rusia am făcut armata trei ani şi jumătate.

Q: Nu-i nimic. Vorbiţi bine. Deci, dar atunci când v-aţi dus acolo la clădirea asta, e clădirea unde azi e internatul, da ?

A: Da, da.

Q: Dar atunci era, aţi spus că a fost, ce era până la război în clădirea asta ?

A: Apoi în clădirea asta era judecată, asta ….

Q: Închisoare ?

A: Închisoare, da. Închisoare, acolo era pe o sutcă, pe o sutcă ….

Q: Pe puţin timp îi ţinea.

A: Da, şi pe 5 sutci, nu era tare mare.

Q: Dar eu voiam să vă întreb: cum s-a întâmplat că taman v-aţi dus acolo, v-aţi dus din ce motiv, cu s-a nimerit că taman aţi văzut asta ? Când v-aţi dus şi taman aţi văzut împuşcăturile astea ?

A: Acum nu prea ţin minte.

Q: Nu ţineţi minte cum ?

A: Nu ţin minte.

Q: Când aţi ajuns deodată acolo în curte la ….

A: Nu, eu am mers, la colţ acolo am mers şi ne uitam, din colţ ne uitam.

Q: Deci nici nu aţi intrat ?

A: Nici nu am intrat acolo, nu mai, nu da voie.

Q: Dar aţi intrat din care parte, din partea de la drumul central sau din lateral aşa ?

A: Da, de la satul **Igeşti**.

Q: Nu ştiu unde e satul Igeşti, dar ştiu că încolo este într-o parte sunt câmpuri, dar într-o parte e drumul central acesta. Apoi voi din care parte ? Că intrarea centrală e de la drum cumva aşa vine.

A: Centrală ?

Q: Da.

A: Eu ştiu acum…poate să se mai fi prefăcut, că eu sunt de 46 de ani de când am trecut de acolo.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Aşa, deci vă uitaţi de la colţ. Şi ce vedeaţi, iată, când vă uitaţi de la colţ, ce se vedea acolo ?

A: Se vedea că erau evreii toţi aşezaţi aşa înaintea gropii şi dinapoi erau oamenii care cu arme, că să împuşte. Şi am văzut când împuşca.

Q: Dar de unde ştiaţi că aceia erau evrei, aceia care aşezaţi ?

A: Păi a spus că sunt toţi evrei.

Q: Cine a spus ?

A: Oamenii vorbeau, că oamenii din sat care au strâns pe dânşii, apoi au spus că care evrei, apoi la împuşcat acolo după aceea.

Q: Deci de la oameni din sat. Dar atunci ştiaţi că ei sunt evrei ori mai pe urmă asta aţi înţeles că ei erau evrei ?

A: Atunci am auzit că erau evrei.

Q: Chiar atunci pe loc aţi auzit ?

A: Da, pe loc.

Q: Şi erau acolo numai bărbaţi sau femei ?

A: Erau şi femei, şi copii mici erau. Până la 600 erau acolo.

Q: I-aţi cunoscut că erau de la voi din sat ?

A: Da, da, erau şi veniţi din alte sate, aduşi acolo, şi de la noi din sat. Şi acolo i-au împuşcat şi ….

Q: Dar eu vă întreb în sensul că eu îmi dau seama că o parte din lucruri ştiţi din auzite, dar mă interesează în primul rând dumneavoastră ce personal aţi văzut. Iaca de la ce distanţă de acolo de unde era gardul până la groapă cam era ?

A: Era cam eu ştiu, cam 50-60 de metri.

Q: Pe la 50-60 de metri ?

A: Da, da.

Q: Şi de la distanţa aceea care era se vedea, puteaţi să-i cunoaşteţi pe dânşii care sunt din sat şi care nu-s din sat ?

A: Da, puteam să-i cunoaşte care-s din sat, da.

Q: Şi aţi văzut precis că erau oameni şi din sat ?

A: Da, da, da. Erau, erau. Şi chiar atunci i-au împuşcat pe toţi şi ….

Q: Dar groapa asta era chiar fix sub perete sau era mai departe ?

A: Da, sub perete.

Q: Fix ?

A: Sub perete acolo au săpat şi ….

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Cam cât de mare groapa aceea ?

A: Tare lungă era, eu ştiu, poate vreo 50 de metri, poate mai lungă.

Q: 50 de metri groapa, aşa de lungă ?

A: Da, da. Da, că era mulţi, mulţi jidani acolo. Când au venit ruşii apoi i-au dezgropat pe dânşii şi au fotografiat acolo, este undeva în arhivă cred că.

Q: Şi, iată, între groapă şi între perete mai era loc ceva ?

A: Era, era.

Q: Şi ei unde stăteau, fix lângă perete sau de partea astalaltă de groapă ?

A: Nu, lângă groapă stau toţi aşa ia, şi îi împuşcau şi ei cădeau toţi împuşcaţi.

Q: Dar unde stăteau cei care împuşcau în ei ?

A: Apoi stau de o parte, de acea parte.

Q: Dinspre partea peretelui ?

A: Da, da.

Q: Deci sub perete stăteau ăştia care trăgeau ?

A: Da, da, da. Aţi văzut acolo unde era groapa aceea, nu aţi, nu v-a arătat unde ?

Q: Ne-a arătat, da.

A: V-a arătat, da ?

Q: Deci ăştia, dar cam câţi erau dintre ăştia care împuşcau ?

A: Eu ştiu câţi erau ? Nu ţin minte.

Q: Dar erau de sat sau erau soldaţi ?

A: Erau şi soldaţi erau, erau şi din sat.

Q: Aţi văzut, se cunoştea uniforma militară ?

A: Da, da.

Q: Ştiaţi din ce arată erau soldaţii aceia ?

A: Apoi îmi pare că germani, nemţi.

Q: Vă pare că germani, da ?

A: Da.

Q: Dar nu sunteţi sigur ?

A: Nu sunt sigur, dar aşa îmi pare mie.

Q: Dar auzeaţi cum vorbeau, în ce limbă vorbeau soldaţii aceia ?

A: Nu.

Q: Nu auzeaţi nimic ?

A: Nu.

Q: Dar se auzeau ceva glasuri în genere ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Ceva ăştia vorbeau ceva acolo între ei.

Q: Dar ăştialalţi, evreii, se auzea de unde eraţi ceva sunete, zvonuri ?

A: Nu se auzea nimic.

Q: Şi din ce fel de arme împuşcau în ei ?

A: Aveau automate, eu ştiu ce fel de automate erau, automate, vintuci era, eu ştiu ce, nu ţin minte.

Q: Şi deci, iată, când aţi venit şi aţi văzut de la gard că ei stăteau pe margine, da ?

A: Da.

Q: Şi când aţi venit deodată au început să-i împuşte sau mai pe urmă ?

A: Nu, mai pe urmă.

Q: Dar la început ce făceau ?

A: Ce făceau ? Ei stau acolo şi vorbeau, eu ştiu ….

Q: Pur şi simplu stau ?

A: Da, da.

Q: Evreii stau toţi în picioare aşa ?

A: Da, da, în picioare toţi stau.

Q: Deci nu erau aşezaţi, nu nimic ?

A: Nu, nu.

Q: Şi cam cât timp au stat aşa dintâi ?

A: E ştiu cât… nu ţin minte cât, poate vreo jumătate de oră, un ceas poate, eu ştiu cât au stat.

Q: Şi numai după asta au început să împuşte ?

A: Da.

Q: După ce aţi stat până la urmă, până când i-au împuşcat pe toţi ?

A: Nu, nu am stat, pentru că ne temeam şi mama nu ne lăsa ca să stăm.

Q: Şi cam cât timp a durat împuşcarea asta ?

A: Eu ştiu cât, un ceas, poate mai bine.

Q: Şi aţi plecat ?

A: Da.

Q: Să înţeleg că nici nu aţi văzut cum s-a astupat groapa ?

A: Nu. Nu am văzut.

Q: După asta v-aţi întors acolo să vedeţi ce-i cu groapa aceea ?

A: După asta, a doua zi ne-am dus acolo să vedem, dar acolo parcă pământul acela sufla încă oamenii şi morţi şi neîmpuşcaţi era.

Q: Cum sufla pământul ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Au picat e frică acolo şi asta sufla şi pământul acela umbla aşa ca, aşa umbla, vedeam cum umbla pământul.

Q: Dar se vedeau ceva urme de sânge pe acolo sau obiecte ceva ?

A: Nu am văzut.

Q: Asta nu se vedea ?

A: Nu.

Q: Asta a fost unica execuţie acolo sau au mai fost şi altele execuţii acolo în locul acela ?

A: Nu a fost mai mult nimic.

Q: Asta e unicul caz ?

A: Da.

Q: Şi mai mult împuşcături nu aţi auzit în regiune aceea ?

A: Nu.

Q: După asta au rămas în viaţă cineva dintre evreii de la voi din sat ?

A: Îmi pare că nu.

Q: S-a întors după război cineva în sat dintre ei ?

A: Parcă mai erau vreo câţiva oameni care asta, şi au stat acolo vreo 2, 3 zile şi au plecat şi mai multe nu s-au auzit. Nu se ştie.

Q: Ce aveţi în vedere că erau vreo 2, 3 oameni, care au venit în viaţă după război ?

A: Da, da. De la război.

Q: Dar ştiţi cum îi chema ?

A: Nu ştiu.

Q: Dar ce s-a întâmplat cu averea la toţi evreii ăştia de la voi din sat ?

A: Oamenii au luat, da. Oamenii, care au putut, au tras încoace, încolo, şi acum nici unul nu este viu, toţi au murit aceia.

Q: Dar aţi văzut cum luau atunci, cum luau lucrurile ?

A: Am văzut, da, cum scoteau din case, luau lucrurile care erau mai scumpe, ce era mai ieftin lăsa.

Q: Şi ce scoteau din casă ?

A: Acesta, cum se spune ….

Q: Bijuterii ?

A: Da, bijuterii. Bijuterii, aur, inele de aur, jidanii erau bogaţi acolo, ei aveau magazinele lor şi erau bogaţi şi ei asta aveau.

Q: Dar scoteau şi astalalte lucruri, mobilă sau ?

A: Asta nu am văzut.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Nu aţi văzut asta ?

A: Nu.

Q: Dar cum aţi văzut, că e greu să vezi, când luau bijuterii sau aur, nu poţi să vezi.

A: Se vede, că apoi el ducea în mână aşa.

Q: D'apoi cum, ducea aşa un braţ de …. ?

A: Da, da.

Q: Aţi văzut chiar cum ducea cineva aşa un ?

A: Da, da, am văzut, da.

Q: Dar unde asta şi cum ?

A: Asta de la gară, până la gară nu aţi fost ?

Q: Nu.

A: Apoi de la gară până în centru acolo tot era case numai jidoveşti. Şi oamenii când i-au dus pe dânşii la împuşcat acolo, apoi ei au luat, asta, intra în casă şi ce vedea bun tot lua.

Q: Şi iaca atunci aţi văzut cum ?

A: Da, chiar atunci.

Q: Şi cum, aţi văzut un singur om sau mai mulţi ?

A: Nu, mai mulţi erau acolo oameni şi luau.

Q: Mai mulţi oameni în aceeaşi casă sau în diferite ?

A: Nu, în diferite, că acolo era multe case, era pe marginea drumul, acolo case multe erau.

Q: Dar pe cine aţi văzut cu bijuterii, pe un singur om sau chiar mai mulţi ?

A: Nu, pe oameni, femei era care luau.

Q: Şi bărbaţi şi femei aţi văzut, da ?

A: Da, şi bărbaţi şi femei erau.

Q: Şi toţi ăştia duceau, ei duceau ?

A: Duceau în mână, da, da. Cât puteau să ducă.

Q: Şi ce duceau în mână ? Chiar aţi văzut că duceau ?

A: Da, mărgele fel de fel, asta, dragoţenost ….

Q: Da, deci aţi văzut obiecte. Dar erau din aur, scumpe ?

A: Da. Din aur, da. Toate din aur erau.

Q: Interesant. Deci asta chiar atunci când aţi văzut că pe evrei i-au strâns, apoi atunci, da ?

A: Da. Da. Chiar în ziua aceea când.

Q: Deci pe o parte îi duceau, dar ăştia de acum scoteau ….

A: Da, da.

Q: Dar în afară de evrei, la voi în sat au mai suferit şi alţii ?

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

A: Nu.

Q: Nu au suferit nimeni ?

A: Nu a suferit nimeni. Acolo erau vreo câţiva, vreo câteva familii de poloni, nu au suferit, şi români erau.

Q: Dar ştiţi de ce cu evreii s-a întâmplat aşa ceva ? Ce spunea lumea ? Care era explicaţia ?

A: Spuneau că germanii asta, nemţii au vrut aşa. Nemţii au strâns toţi evreii şi i-au împuşcat.

Q: Dar dintre ăştia din sat, iată, care aţi spus că mai mult de 10 oameni au participat, după ce au venit sovieticii ei nu i-au tras la răspundere ?

A: Apoi au murit mulţi dintre ei până au venit sovietici, tare mulţi au murit. Asta în 43 a fost, când asta, dar în [19]44 în februarie au venit ruşii şi nu i-au făcut nimic lor absolut.

Q: Dar noi ştim că s-a întâmplat în [19]41 asta. Cineva, oamenii din sat ne-au zis că asta în [19]41 s-a întâmplat vara.

A: În [19]41 ?

Q: Da.

A: Eu ţin minte că în [19]43 i-au împuşcat pe evrei, în [19]43. În [19]41 apoi încă nu erau ei toţi pe loc.

Q: Noi aşa ştim şi colegii din sat, ăştia, oamenii mai bătrâni ne-au spus că asta s-a întâmplat în vara lui 1941.

A: În [19]41, da ?

Q: Da.

Q: Deci la voi în sat, chiar dacă o parte au murit dintre ei, apoi cei care au rămas în viaţă, nu i-au judecat, nimic nu s-a întâmplat ?

A: Numai, nimic nu i-a judecat, aşa au stat ei până ce au murit. Ei acum toţi sunt morţi, ăştia.

Q: Dar nu ştiţi dacă comuniştii, nu i-au împuşcat pe nimeni când au venit românii şi cu nemţii din sat ?

A: Asta nu ştiu.

Q: Dar nu aţi auzit înainte de război la voi în sat erau aşa ceva ca cuziştii, ca legionarii.

A: Nu ştiu.

Q: Despre ăştia nu aţi auzit ?

A: Nu am auzit.

Q: Când a venit mama să vă ia de acolo de la gard, acolo încă împuşcăturile mergeau ?

A: Da, da, încă mergeau. Mergeau, dar mama ne-a luat de acolo ca să nu vedem noi ce se face acolo.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Şi pe urmă după asta mult timp încă aţi auzit împuşcături ?

A: Nu, eu ştiu că un ceas împuşca.

Q: Cam vreo oră s-a auzit ?

A: O oră, da.

Q: Dar pe dânşii îi dezbrăcau sau nu când înainte de a-i împuşca ?

A: Nu mai, aşa cum erau ei îmbrăcaţi, aşa, împuşcaţi şi au căzut acolo în groapă. Ei acolo erau aşezaţi înaintea gropii, şi împuşcaţi şi cădeau în groapă, şi morţi şi vii cădeau acolo.

Q: Dar cine nu cădea în groapă dar cădea pe mal, apoi ce făceau cu dânsul ?

A: Asta nu am văzut.

Q: Cădeau toţi în groapă, nu ştiţi ?

A: În groapă toţi.

Q: Au mai fost alte cazuri când să fi văzut pe undeva prin sat atunci sau în altă parte oameni morţi, vă amintiţi să fi văzut pe undeva ?

A: Nu ţin minte.

Q: Nu aţi văzut ?

A: Nu.

Q: Mulţumesc. Noi cred că o să ne oprim aici.

Q: Câteva întrebări vreau să vă mai întreb. Deci aţi spus că aţi văzut cum pe evrei i-au scos din casele lor ?

A: Da.

Q: Şi cum i-au dus. Dar pe urmă aţi spus că aţi văzut împuşcarea, dar peste o zi sau mai târziu.

A: Da.

Q: Întrebarea e ştiţi cumva unde i-au ţinut în timpul acesta, ce au făcut cu dânşii ?

A: Apoi în clădirea asta, unde cu trei etaje, acolo era camere şi acolo i-au ţinut pe dânşii.

Q: Dar asta de unde ştiţi că pe ei i-au ţinut în clădirea aceea ?

A: Apoi aşa am auzit de la oameni.

Q: Deci oamenii aşa spuneau ?

A: Da, da, spuneau.

Q: Oamenii spuneau că tot acolo i-au ţinut ?

A: Da. Da

Q: Dar nu aţi văzut când i-au scos dinăuntrul clădirii ?

A: Nu. Nu am văzut.

https://collections.ushmm.org
Contact reference@ushmm.org for further information about this collection

Q: Altă întrebare ce ţine de, chiar de scena asta de împuşcare, că aţi spus că a durat tot cam o oră şi ceva, chiar poate două. Adică e cam mult timp ca să împuşti oamenii ăştia şi voiam să vă întreb, poate mai aduceau oameni ….

A: Aduceau, acolo aduceau.

Q: Dar vedeaţi cum îi aduceau ?

A: Nu am văzut cum îi aducea, dar am văzut când îi împuşca acolo pe dânşii.

Q: Dar când aţi văzut că îi împuşca, cum de pe dânşii oamenii ăştia care erau aşa de mult i-au împuşcat ?

A: Apoi cum ? Eu ştiu cum ? Aşa i-au împuşcat.

Q: Dar de văzut numai un grup aţi văzut ?

A: Da.

Q: Unul singur, nu aţi văzut să mai aducă mai multe grupuri ?

A: Nu am văzut, dar ei aduceau acolo şi acolo împuşcau pe toţi care, până la 600 au împuşcat acolo.

Q: Asta ştiţi ?

A: Da.

Q: Asta ştiţi din cauza la datele de pe monument.

A: Am auzit că oamenii povestea, până la 600 de evrei acolo au împuşcat.

Q: Că aşa singur nu cred că mai ştiaţi câţi oameni.

A: Dar unde puteam să număr acolon …. nu puteam să număr.

Q: Dar se vedea multă lume tare acolo ?

A: Da, da, se vedea.

Q: Clar. Astea au fost întrebările. Vă mulţumesc. Asta-i tot.

A: Poftim, poftim, vai de mine.